

Na osnovu člana 36. stav 1. tačka 1.17 i člana 65. stav 1. i 2. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 05/L -150 i člana 85. Zakona br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, kao i u skladu sa članom 11. Uredbe o izveštavanju banaka, Izvršni odbor Centralne banke Republike Kosovo, na sednici održanoj 3. aprila 2024. godine, usvojio je sledeće:

UPUTSTVO

O IZVEŠTAVANJU BANAKA KREDITNIH IZLOŽENOSTI KOMPANIJA KOJE SU IZLOŽENE TRANZICIONIM TROŠKOVIMA VEZANIM ZA SPROVOĐENJE MEHANIZMA ZA PRILAGOĐAVANJE GRANICE UGLJENIKA

Član 1.

Svrha i delokrug

1. Svrha ovog Uputstva je da se utvrdi način popunjavanja obrazaca izveštavanja banaka i filijala stranih banaka o kreditnim izloženostima (bilansnim i vanbilansnim izloženostima) kompanija koje su izložene tranzicionim troškovima vezanim za sprovođenje mehanizma za prilagođavanje granice ugljenika (CBAM).
2. Ovo Uputstvo se primenjuje na sve banke i filijale stranih banaka definisane Zakonom o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama i Uredbom o izveštavanju banaka, o izveštavanju i davanju informacija za potrebe bankarskog nadzora od strane Centralne banke Republike Kosovo (CBK).

Član 2.

Opšta uputstva

1. Za potrebe ovog Uputstva, banke će prijaviti kreditnu izloženost kompanija koja se bave proizvodnjom određenih roba koje oslobađaju velike količine ugljenika i predstavljaju najveći rizik od curenja ugljenika, kao što su: cement, gvožđe i čelik, aluminijum, smeće, električna energija i vodonik.
2. U cilju identifikacije robe, ovo Uputstvo se primenjuje na robu koja pripada nomenklturnim kodovima / Kombinovanoj nomenklaturi ('CN') (eng.: Combined Nomenclature - 'CN') koja je definisana u Prilogu 2 ovog Uputstva. CN kodovi će biti oni prema Uredbi (EEZ) br. 2658/87 „o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o zajedničkoj carinskoj tarifi”.
3. Za potrebe ovog Uputstva, gasovi staklene bašte (eng.: greenhouse gases) koji se odnose na robu iz stava 2. ovog člana, definisani su u tabeli prema Prilogu 2. ovog Uputstva.

Član 3.

Priprema obrazaca

1. Od banaka se traži da pripreme i pošalju CBK-u obrasce za izveštavanje u skladu sa ovim Uputstvom.
2. Svi izveštaji, koje će banke dostavljati, moraju biti pripremljeni na dosledan način.
3. Finansijska evidencija banaka se mora održavati na takav način da se obezbedi da se obrasci za izveštavanje CBK-a mogu pripremiti i popuniti u skladu sa ovim uputstvom i tačno prikazati kreditnu izloženost kompanija izloženih tranzicionim troškovima vezanim za sprovođenje mehanizma za prilagođavanje granice ugljenika.

Član 4.

Način dostavljanja obrazaca i datumi dostavljanja

1. Svaka banka mora dostaviti CBK obrasce za izveštavanje na sledeći način:
  - 1.1. Dostavljanje obrazaca za izveštavanje biće obavljeno putem elektronske pošte Odeljenju za bankarski nadzor prema obrascima koje je pripremila CBK. Dostavljanje obrazaca za izveštavanje može se vršiti i u drugim oblicima koje odredi CBK.
  - 1.2. Banke su odgovorne za tačnost prijavljenih podataka. Svaka banka je odgovorna da obezbedi da podaci prijavljeni za svaki period u potpunosti i tačno odražavaju zahteve za izveštavanje stavke za taj datum izveštavanja, uključujući sve izmene koje se u međuvremenu mogu izvršiti.
  - 1.3. Banke su dužne da dostave izveštajne obrasce CBK-u najkasnije 30 kalendarskih dana nakon završetka svakog tromesečja.

Član 5.

Prilozi

Prilog 1. i Prilog 2. su sastavni deo ovog Uputstva.

Član 6.

Prelazne odredbe

1. Početno izveštavanje prema ovom Uputstvu mora biti završeno do 31. jula 2024. godine za II tromesečje 2024. godine.
2. Potpuna usklađenost sa zahtevima ovog Uputstva mora biti postignuta do 30. septembra 2024. godine, odnosno sa izveštavanjem o III tromesečju 2024. godine, koji mora biti završen do 31. oktobra 2024. godine.

Član 7.

Usvajanje i stupanje na snagu

Ovo Uputstvo stupa na snagu 5. aprila 2024. godine.

Ahmet Ismaili
Predsedavajući Izvršnog odbora

Prilog 1.
Obrasci za izveštavanje

Obrazac 1 CBK-a – Kreditna izloženost kompanija koje izvoze robu u zemljama Evropske unije

Svrha obrasca je da predstavi zbir kreditne izloženosti kompanija na Kosovu koje proizvode i izvoze u Evropsku uniju robu koja oslobađa velike količine ugljenika i predstavlja najveći rizik od curenja ugljenika, kao što su: cement, gvožđe i čelik, aluminijum, đubriva, električna energija i vodonik.

F1. Ekspozimet Kreditore të Kompanive që Eksportojnë Mallra në Vendet e Bashkimit Evropian

Emri i Bankës:

Periudha e raportimit

Shprehur në (000 Euro)

Rendi	Emri / Emri i Grupit	Personat e ndërlidhur me bankën	Sektori Institucional	Sektori Ekonomik	Mallrat e prodhuara sipas udhëzimit për raportim	Klasifikimi i Ekspozimeve Kreditore	Ekspozimet në Bilanc të Gjendjes		Ekspozimet Jashtë Bilancore		Gjithsej Ekspozimet	Shuma e Kolateralizuar	Gjithsej Rezerva për Humbjet nga Kreditë dhe Provizionet	Data e maturimit
							Kreditë dhe paradhëniet	Të tjera	Zotimet e pashfrytëzuara të parevokueshme	Të tjera				
1											-			xx.xx.20xx
2											-			xx.xx.20xx
3											-			xx.xx.20xx
4											-			xx.xx.20xx
5											-			xx.xx.20xx
6											-			xx.xx.20xx
7											-			xx.xx.20xx
8											-			xx.xx.20xx
9											-			xx.xx.20xx
10											-			xx.xx.20xx
11											-			xx.xx.20xx
12											-			xx.xx.20xx
13											-			xx.xx.20xx
14											-			xx.xx.20xx
15											-			xx.xx.20xx
16											-			xx.xx.20xx
17											-			xx.xx.20xx
18											-			xx.xx.20xx
19											-			xx.xx.20xx
20											-			xx.xx.20xx
21											-			xx.xx.20xx
22											-			xx.xx.20xx
23											-			xx.xx.20xx
24											-			xx.xx.20xx
25											-			xx.xx.20xx
26											-			xx.xx.20xx
27											-			xx.xx.20xx
28											-			xx.xx.20xx
29											-			xx.xx.20xx
30											-			xx.xx.20xx
Gjithsej											-			xx.xx.20xx

Obrazac 2 CBK-a – Kreditna izloženost kompanija koje ne izvoze robu u zemljama Evropske unije

Svrha obrasca je da predstavi zbir kreditne izloženosti kompanija na Kosovu koje proizvode, ali **ne** izvoze u Evropsku uniju robu koja oslobađa velike količine ugljenika i predstavlja najveći rizik od curenja ugljenika, kao što su: cement, gvožđe i čelik, aluminijum, đubriva, električna energija i vodonik.

F2. Ekspozimet Kreditore të Kompanive që nuk Eksportojnë Mallra në Vendet e Bashkimit Evropian

Emri i Bankës:

Periodha e raportimit

Shprehur në (000 Euro)

Rendi	Emri / Emri i Grupit	Personat e ndërlidhur me bankën	Sektori Institucional	Sektori Ekonomik	Mallrat e prodhuara sipas udhëzimit për raportim	Klasifikimi i Ekspozimeve Kreditore	Ekspozimet në Bilanc të Gjendjes		Ekspozimet Jashtë Bilancore		Gjithsej Ekspozimet	Shuma e Kolateralizuar	Gjithsej Rezerva për Humbjet nga Kreditë dhe Provizionet	Data e maturimit
							Kreditë dhe paradhëniet	Të tjera	Zotimet e pashfrytëzuara të parevokueshme	Të tjera				
1											-			xx.xx.20xx
2											-			xx.xx.20xx
3											-			xx.xx.20xx
4											-			xx.xx.20xx
5											-			xx.xx.20xx
6											-			xx.xx.20xx
7											-			xx.xx.20xx
8											-			xx.xx.20xx
9											-			xx.xx.20xx
10											-			xx.xx.20xx
11											-			xx.xx.20xx
12											-			xx.xx.20xx
13											-			xx.xx.20xx
14											-			xx.xx.20xx
15											-			xx.xx.20xx
16											-			xx.xx.20xx
17											-			xx.xx.20xx
18											-			xx.xx.20xx
19											-			xx.xx.20xx
20											-			xx.xx.20xx
21											-			xx.xx.20xx
22											-			xx.xx.20xx
23											-			xx.xx.20xx
24											-			xx.xx.20xx
25											-			xx.xx.20xx
26											-			xx.xx.20xx
27											-			xx.xx.20xx
28											-			xx.xx.20xx
29											-			xx.xx.20xx
30											-			xx.xx.20xx
Gjithsej											-			

Obrazac 3 CBK-a – Ukupno kreditnih izloženosti

Svrha obrasca je da predstavi zbir kreditne izloženosti svih kompanija na Kosovu (bez obzira da li izvoze ili ne u zemljama Evropske unije) koje proizvode robu koja oslobađa velike količine ugljenika i predstavlja najveći rizik od curenja ugljenika, kao što su: cement, gvožđe i čelik, aluminijum, đubriva, električna energija i vodonik.

Rendi	Emri / Emri i Grupit	Personat e ndërlidhur me bankën	Sektori Institucional	Sektori Ekonomik	Mallrat e prodhuara sipas udhëzimit për raportim	Klasifikimi i Ekspozimeve Kreditore	Ekspozimet në Bilanc të Gjendjes		Ekspozimet Jashtë Bilancore		Gjithsej Ekspozimet	Shuma e Kolateralizuar	Gjithsej Rezerva për Humbjet nga Kreditë dhe Provizionet	Data e maturimit
							Kreditë dhe paradhëniet	Të tjera	Zotimet e pashfrytëzuara të parevokueshme	Të tjera				
1											-			xx.xx.20xx
2											-			xx.xx.20xx
3											-			xx.xx.20xx
4											-			xx.xx.20xx
5											-			xx.xx.20xx
6											-			xx.xx.20xx
7											-			xx.xx.20xx
8											-			xx.xx.20xx
9											-			xx.xx.20xx
10											-			xx.xx.20xx
11											-			xx.xx.20xx
12											-			xx.xx.20xx
13											-			xx.xx.20xx
14											-			xx.xx.20xx
15											-			xx.xx.20xx
16											-			xx.xx.20xx
17											-			xx.xx.20xx
18											-			xx.xx.20xx
19											-			xx.xx.20xx
20											-			xx.xx.20xx
21											-			xx.xx.20xx
22											-			xx.xx.20xx
23											-			xx.xx.20xx
24											-			xx.xx.20xx
25											-			xx.xx.20xx
26											-			xx.xx.20xx
27											-			xx.xx.20xx
28											-			xx.xx.20xx
29											-			xx.xx.20xx
30											-			xx.xx.20xx
Gjithsej											-			

Prilog 2.

Kombinovana nomenklatura/Lista kodova "CN" (eng.: Combined Nomenclature - 'CN')

Cement

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
2507 00 80 – Druge kaolinske gline	Ugljen dioksid
2523 10 00 – Cementni klinker	Ugljen dioksid
2523 21 00 – Beli Portland cement, ukoliko je veštački obojen ili ne	Ugljen dioksid
2523 29 00 – Drugi Portland cement	Ugljen dioksid
2523 30 00 – Aluminijski cement	Ugljen dioksid
2523 90 00 – Ostali hidraulični cementi	Ugljen dioksid

Električna energija

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
2716 00 00 – Električna energija	Ugljen dioksid

Đubriva

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
2808 00 00 – Azotna kiselina; sulfonatne kiseline	Ugljen dioksid i azot oksid
2814 – Amonijak, bezvodni ili u vodenom rastvoru	Ugljen dioksid
2834 21 00 – Kalijum nitrati	Ugljen dioksid i azot oksid
Mineralna ili hemijska, azotna đubriva	Ugljen dioksid i azot oksid
Mineralna ili hemijska đubriva koja sadrže dva ili tri elementa za đubrenje azot, fosfor i kalijum; ostalo đubrivo; proizvodi iz ovog poglavlja u tabletama ili sličnim oblicima ili u pakovanjima bruto težine do 10 kg. Osim: 3105 60 00 - Mineralna ili hemijska đubriva koja sadrže dva elementa za đubrenje fosfor i kalijum.	Ugljen dioksid i azot oksid

Gvožđe i čelik

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
72 - Gvožđe i čelik sa izuzetkom: 7202 2 – Fero-siliko 7202 30 00 – Fero-siliko-mangan 7202 50 00 – Fero-siliko-hrom 7202 70 00 – Fero-molibden 7202 80 00 - Fero-volfram i fero-siliko-volfram 7202 91 00 - Fero-titanijum i fero-siliko-titanijum 7202 92 00 – Fero-vanadijum 7202 93 00 – Fero-niobijum 7202 99 – Ostalo: 7202 99 10 – Fero-fosfor 7202 99 30 – Fero-siliko-magnezijum 7202 99 80 – Ostalo 7204 – Obojeni otpad i ostaci; pretapanje otpada i čeličnih šipki	Ugljen dioksid
2601 12 00 – Aglomerisane rude i koncentрати gvožđa, osim pirita od kovanog gvožđa	Ugljen dioksid
7301 – Stubovi od železnog ili čeličnog lima, sa otvorenim rupama ili ne, probušeni ili izrađeni od sastavljenih elemenata; uglovi, oblici i zavareni profili, od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7302 - Materijal za konstrukciju železničkih ili tramvajskih šina od gvožđa ili čelika, kao što sledi: šine, kontrolne šine i stalci, oštrice ključeva, žabe za ukrštanje, šipke i drugi delovi za ukrštanje, pragovi (krstovi), riblje ploče, stolice, klinovi za stolice, ploče za tabane (osnovne ploče), šinske kopče, krevetne ploče, vezice i drugi specijalizovani materijali za spajanje ili pričvršćivanje šina	Ugljen dioksid
7303 00 – Šuplje cevi, cevi i profili, od livenog gvožđa	Ugljen dioksid
7304 - Cevi, cevi i šuplji profili, bešavni, od gvožđa (osim livenog gvožđa) ili čelika	Ugljen dioksid
7305 – Cevi i ostale cevi (na primer, zavarene, zakivane ili slično zatvorene), kružnog poprečnog preseka, čiji spoljašnji prečnik prelazi 406,4 mm, od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7306 - Ostale cevi, cevi i šuplji profili (na primer, otvoreni šav ili zavareni, zakivani ili slično zatvoreni), od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
7307 Priključci za cevi ili cevi (na primer, spojnice, kolena, čaure), od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7308 – Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz poglavlja 9406) i delovi konstrukcija (na primer, mostovi i delovi mostova, kapije, tornjevi, rešetke, krovovi, krovni okviri, vrata i prozori i njihovi okviri i pragovi za vrata, kapke, balustrade, stubovi i kolone), od gvožđa ili čelika; ploče, šipke, uglovi, oblici, profili, cevi i slično, pripremljeni za upotrebu u konstrukcijama, od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7309 00 - Rezervoari, rezervoari, vaze i slični kontejneri za bilo koji materijal (osim komprimovanog ili tečnog gasa), od gvožđa ili čelika, zapremine preko 300 l, bez obzira da li su obloženi ili toplotno izolovani, ali nisu opremljeni mehaničkim ili termičkim uređajima	Ugljen dioksid
7310 - Rezervoari, bačve, kace, limenke, kutije i slični kontejneri, za bilo koji materijal (osim komprimovanog ili tečnog gasa), od gvožđa ili čelika, kapaciteta do 300 l, bez obzira da li su obloženi ili izolovani od toplote, ali nisu opremljen mehaničkim ili termičkim uređajima	Ugljen dioksid
7311 00 - Kontejneri za komprimovani ili tečni gas, od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7318 - Zavrtnji, vijci, navrtke, zavrtnji za sedišta, kuke za zavrtnje, zakovice, klinovi, igle, podloške (uključujući opružne podloške) i slični predmeti od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid
7326 – Ostali predmeti od gvožđa ili čelika	Ugljen dioksid

Aluminijum

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
7601 - Sirovi aluminijum	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7603 - Aluminijumski prah i ljuspice	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7604 - Aluminijumske šipke, šipke i profili	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7605 - Aluminijumska žica	Ugljen dioksid i perfluorouglenici

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
7606 - Aluminijske ploče, limovi i trake, debljine veće od 0,2 mm	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7607 - Aluminijska folija (bez obzira da li je štampana ili sa podlogom od papira, kartona, plastike ili sličnih materijala) debljine (bez podloge) koja ne prelazi 0,2 mm	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7608 - Aluminijske cevi i cevi	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7609 00 00 - Priključci za cevi ili aluminijske cevi (npr. zglobovi, laktovi, rukavi)	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7610 – Aluminijske konstrukcije (osim montažnih zgrada iz poglavlja 9406) i delovi konstrukcija (na primer, mostovi i delovi mostova, kule, rešetke, krovovi, krovni okviri, vrata i prozori i njihovi okviri i pragovi za vrata, balustrade, stubove i kolone) ; aluminijske ploče, šipke, profili, cevi i slično, pripremljeni za upotrebu u konstrukcijama	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7611 00 00 - Rezervoari, rezervoari, aluminijske vaze i slični kontejneri, za bilo koji materijal (osim komprimovanog ili tečnog gasa), zapremine preko 300 litara, bez obzira da li su obloženi ili termički izolovani, ali nisu opremljeni mehaničkim ili termičkim uređajima	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7612 - Aluminijske tegle, bačve, limenke, kutije i slični kontejneri (uključujući krute ili sklopive cevaste kontejnere), za bilo koji materijal (osim komprimovanog ili tečnog gasa), kapaciteta ne većeg od 300 litara, ako su ili nisu obloženi ili izolovani od toplote, ali nisu opremljeni mehaničkim ili termičkim uređajima	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7613 00 00 - Aluminijske posude za komprimovani ili tečni gas	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7614 - Žice, kablovi, pletene trake i slično, od aluminijuma, električno neizolovani	Ugljen dioksid i perfluorouglenici
7616 – Ostali predmeti od aluminijuma	Ugljen dioksid i perfluorouglenici

Hemikalije

CN kod	Gasovi staklene bašte / Greenhouse gas
2804 10 00 – Vodonik	Ugljen dioksid